

Ислом Нури

Madinaga g'alaba mujdasi etib keladi

Musulmonlar uzil-kesil galabaga erishganlaridan sung Rasululloh solallohu alayhi va salom Madina ahliga galaba xabarini etkazish uchun ikkila chopar yulladilar, Abdulloh ibn Ravohani Oliya (yukori tomon) yashashga, Zayd ibn Xorissini esga olish.

Bo'lim va munofiqlar bunchacha Madinada yolg'on mish-mishlarni jalb qilish, harakat Nabiy solallohu alayhi va salomning uldirilganliklarini xabarini uyish uchun ulgurishgan. Munofiqlardan bir-birlari bilan Zayd ibn Horani Rasululloh solallohu alayhi va salomning to'yalari Kasvoga minib kelayotganini ko'rib: «Ona, Muhammad o'ldirilgani rost ekan, mana uning tuyasi, uning ustida xalloslagani ko'chib kelayotgan jonivorni ushlab turing» deb aytdi.

Ikkala elchi etib kelgach, musulmonlar xabar eshitish istagi bo'yicha ularni o'rab oldilar, musulmonlarning g'alaba qo'zg'onganiga ishchan qilayshil, hamma yoqni shod-xurramlik tugatish ketdi, Madinaning chor-atrofidagi gulduros tahlil va takbirlar ostidaga kirdi. Madinadidagi musulmonlarning boshliqlari Rasululloh solallohu alayhi va salomni ushbu ulkan g'alaba bilan muborakbod etishi uchun Badr yuli bosh otlandi.

Usoma ibn Zayd aytadi: «Bizga galaba xabarini Rasululloh solallohu alayhi va salomning qizlari Ruxayyaning qavmi ustiga tuprok tortayotgan paytimizda etib keldi, u Usmon ibn Affonning nikohida bulib, Usmon bilaman meni Rasulullohni solib qo'ydim»

Islom lashkari Madina boshlig'i oladi

Jang nixosiyasiga etganidan keyin Rasululloh solallohu alayhi va salom Badrda uch kun turishadi. Jangohdan qo'zg'alisharidan oldin lashkar

Ислом Нури

ichida o'lja xususida kelishmovchilik yuziga chiqib ketdi. Tortishuv kuchayib ketgach, Rasululloh solallohu alayhi va salomning buyruqlari bilan birgalikda kuliga qo'yilgan narsalarning bir joyiga tashlandi. So'ng uchbu muammoni ochib beruvchi va'ziy nozil bo'ldi.

Uboda ibn Somitdan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom bilan birga Badrda xozir buldim. To'qnashuv bulib, unda Olloh dushmanini mag'lub qilchch, bir guruh dushilar dushman tomonidan olib tashlangan kuch, o'ldirish va asir olishda davom ettiriladi, bir guruh esa g'animat va o'zlarining yashashiga kiringlar, boshqa bir guruhni esla Rasulullohni olib ketayapsizlarmi? etkazishidan qurqib, ximoya qilib turdilar. Qo'rg'oni tushib, hamma joy-joyiga qaytsa, ulja yoqqan kishilar: «ŷljalarni biz tupladik, bizdan boshdan kechgacha kimning haqini oladi», deyishsa, dushman tashabbusi bilan quvib ketganlar: », Deyishdi, Rasululloh solallohu alayhi va salomning atrofidagi qo'llanganlar ham: «Biz Rasululloh solallohu alayhi va salomatlikdan ko'z-kuloq bo'lib qolamiz, degan ma'noni anglatadi», deyiladi. Shundan keyin Olloh taolo:« (Ey Muxammad sollallohu alayhi va sallam), **Sizdan o'ljalar haqida so'raydilar. Aytish: «ŷljalar Allox va payg'ambarnikidir. Bas, Ollohdan qurqingiz va o'z oralaringni o'rganganiz! Agar mo'min bulsangizlar, Olloh va Uning payg'ambariga bo'ysuningiz! »** (Anfol: 1) oyatini nozil qildi. Shundan sung Rasululloh solallohu alayhi va salom uni musulmonlar urasida taksimladilar.

Rasululloh solallohu alayhi va salom Badrda uch kun davomida olib boriladigan uchrashuv lashkar qo'shilishida Madina boshiga otlandilar. Mushrik asirlarni va mushriklardan olinib o'tadiganlarni ham birga olib ketishadi, o'ljalarga Abdulloh ibn Ka'bni mas'uliyat kilib kuylaydilar. Safro darasidan o'tchach, daraja bilan Noziya o'rtaligidagi tepalikda tug'tadilar. Shunda erda uljalardan xumus (beshdan birini) ajratib olg'a, qo'lganini

Ислом Нури

musulmonlarga bab-teng qilib berib berilar.

Safroga etganlarda Nazr ibn Horisni o'ldirishga buyurtma berilar. U Badrda mushriklarning bayroqdori bo'lgan, Kurayshning eng katta jinoyatchilardan biri, Islomning ashaddiy dushmanlaridan va Rasululloh solallohu alayhi va salamga ozori eng qattiq kimsalardan biri edi. Ali ibn Abi Tolib uning boshini tanidan judo qildi.

Irquz-zubyaga etganlarda Uqba ibn Ab Muiyitni qatl qilishga buyurtma berilar. Yukorida biz uning Rasululloh solallohu alayhi va salamga naqadar yomon aziyatlarni etkazganini aytib utganmiz, Rasululloh solallohu alayhi va salom namoz o'qiyotganlar bilan uyg'ongan tuyaningni qo'qonoqini keltirib, u zotning elkalari bilan aloqada bo'lib qoldim. Universitet qatl qilishga buyurganlarda: «Guvak bolalarni kimga qaramog'iga oladi, ey Muxammad?», Deb edi: «»t», deb javob berdilar Rasululloh solallohu alayhi va sallam. Uni Osim ibn Sobit al-Ansoriy qatl qildi, bazilar Aliy ibni Abi Tolib qatl qilingan ham deyishdi.

Bu ikki mushumumzurning biron bir qismini olib ketishni istamaydigan jinoyatlarga berib yuborilgan edi. Shubhasiz, ular nafaqat asirlari, bundan tashqari zamonaviyaviy til bilan aytganda urush jinoyatchilari ham edi.

Muborakbod etuvchi vakillar

Rasululloh solallohu alayhi va salamning Madinaga yuborilgan ikki elchilaridan xushxabarni eshitib, u zotni muborakbod etishi uchun yullarga oldindan ovoz chiqarib kelayotgan musulmonlarning xojaliklari u zot bilan Ravg'alarga olib kelinganlarni olib borganlarida va ular bilan bo'lgan aloqalarida. Shunda Salama ibn Saloma ularga: «Bizni nimaga kutlayapsizlar? Ollohga qasamki, biz bor-yugi tushovlangan tuyalarga

Ислом Нури

o'xshash, tepakal qariyalarga tuqnashib, ularni bug'izladik, xolos », dedi. Rasululloh solallohu alayhi va salom tabassum qililar va: «Ey jiyan, ular kavmning eng sharaflı kishilari edi», dedilar.

Usayd ibn Xuzayr: «Yo Rasululloh, sizni muzaffar va shod-xurram etgan Ollolga hamdlar bulsin! Alloxga qasamki, yoki Rasululloh, mening Badrdan qo'limga sabab - sizni dushman bilan to'qnashuvga boraytganingni bilmagandim, faqat karvon uchun borayapsiz, deb o'tirgan edim, agar jang bulyshini bilsam, har qanday qo'liga qo'ymagan bo'lardim », dedi. «Rost aytdingiz», dedilar Rasululloh solallohu alayhi va sallam.

Shundan so'ng Rasululloh solallohu alayhi va salom Madinaga muzaffar va g'olib bulib kirib keladilar. Madina va uning atroffildagi dushmanlari u kishidan jismoniy shaxsni qo'lladi. Madina Ahlining juda katta ko'chirilishi islomni qabul qildi. Abdulloh ibn Ubay va uning hamtovoqlari ham zohirda islomga kirdi.

Madinaga kelganlarining ertasi kuni asirlarni ham etkazib kelishdi. Ularni ashoblari o'rtasida taqsimladilar va ularaga asirlariga yaxshi muomalada bulibdi buyrildi. Asxoblari u zotning tavsiyalariga amal qilib, o'zlari xurmo eb, asirlariga non berardilar.

Asirlar massasi

Rasululloh solallohu alayhi va salom Madinaga etib kelayotganlardan keyin assirlarga alohida murojaat qilish uchun maslahat soldilar. Abu Bakr: «Yo Rasululloh, ular bizing amakivachchalaymiz, qarindosh-urug' va oga-inilarimiz. Mikrimcha, ulardan fidya (tuvlov) olsak, ulangan tashkil qilingan kofirlarga qarshi biz uchun kuch beradi. Qo'laversa, ajabmaski, Ollolh ularni hidoyatga yullasa va bizga yordam berishga atrofshsa », dedi.

Ислом Нури

«Siz nima deysiz, ey Ibn Xattob?», Dedilar Rasululloh solallohu alayhi va sallam. Umar: «Ollohga qasamki, men Abu Bakrning fikriga e'tibor bermayman. Aksincha, ular haqiqatda mening fikrim shuki, menga falonchini (ya'ni, o'zingning qarindoshlaringdan birining) bering, boshini tanasidan judo qilay, Aliga Oqil ibn Abi Tolibni bering, boshini tanasan, judo qilsin, o'zingni bilasan. Toki qalbimizdagi mushriklarga nisbatan qiynoq-shafqat yo'lovchilarini Ollohga bildirib yuborish kerak. Qo'laversa, ular kavmning eng sharafli kishilari, bo'shliq va qomondonlari », dedi.

Umar aytadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom mening fikrimni olmadilar, Abu Bakrning fikriga moyil bo'ldilar va ulardan fidya olilar. Ertasi kuni Rasululloh solallohu alayhi va salamning huzurlariga borsam, u zot bilan Abu Bakr ikkovlari yig'lab o'tirgan ekan. Men: «Yo Rasululloh, do'stingiz bilan sizni nimaga nishonladi? Menga ham ayting, agar iyglyaydigan ish katta bo'lsa men ham yig'layman, agar iylyaayolmasam o'zimni iylagaganga solay », dedim. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Ulardan fidya tashkil qilinganliklari tufayli birodarlarningiz uchun qilingan ish uchun yig'layapman. Menga ularning azoblanishlari mana bu daraxtdan ham yaxshi ekani ko'rilgan », deb yozilganlarni bir daraxtga ishora qilishdi.

Olloh taolo kuyidagi oyatni nozil qilgani:

«Biron payg'ambar uchun to erda g'olib bulmagunicha, asir o'sh joiz emas edi. (Ey mo'minlar), sizlar dunyo narsalarini istamoqsiz. Allox esa oxirat (ne'matlari sizlarniniki bo'lishi) ni istaydi. Olloh qudratli, hikmatlidir. Agar Ollohning hukmi azaliysida (bilmasdan qilingan xatoni kechirishi) yozib qo'yilgan edi, albatta sizlarga tovonlar bilan olib borilgan sababli ulug' azob qilingan bulyur edi » (Anfol: 67, 68).

Ислом Нури

Keyingi mufasssirlar Ollohning hukmi azaliysida yozib qo'yilgan narsa: «**So'ng yo** (ularni ozod qilib yuborgandan keyin) **marxamat ko'rsatibsiz yoki** (ulayni kuyib yubormoq uchun) **fidya-tovon olursizlar**»

(Muxammad: 4) olib borgan edingiz, chunki, shu boy ham bu ish uchun azob tushmadi, faqat erda mustaxkam o'rnashib olmasdan turib asir olingani uchun itob-tanbeh nozil bo'ldilar, deyildilar.

Keyinchalik ijara: «Yo'q, bu oyat keynrok noozil bulgan, Alloxning ilmiy azaliysida yozilgan kitobdan murod – bu umatga faniat-o'ljalarni halol qilgan berganligi yaqin Badr Amlini O'zining tulani to'lash va magfiratiga olib keldi».

Ish Abu Bakr Sidiqning maslahatiaga qarab asirlardan fidya bo'lishiga qarshi kurash guruhi uchun ulkan fidya bo'lishdi. Fidya miqdori min dirhamdan tortib to'rt min dirhamgacha bo'ldi. Makka ahli yozuv-narsuvga juda keladigan savodxon xalq bo'lib, Madina asosli savodsiz edi. Shu bois to'lashga pulni bug'lagan asirlari Madinalik o'zga bo'ladigan savodini kutib olish evaziga ham ozod kilindilar.

Rasululloh solallohu alayhi va salam bir qanchaga yaqin asirlarni hech qanday tuvlovsiz ham ozod qilib yubordilar. Muttolib ibn Xantob, Soyfiy ibn Abu Rifo, Abu Izza al-Jumaahiyalar shular ishlasidan bulib, keyrinok Abu Izzani Uxudada yangi asirga tushganida o'ldirish buyrganlar.

Kuyovlari – qizlari Zaynabning eri Abul-Osni ham kuyib yubordilar. Zaynab uning fidyasi uchun yulibgan mollar icida onasi Xadiya unga to'yi kuni tolib kuygan sirga ham bor edi. Rasululloh solallohu alayhi va salom shu kabi sirg'aga ko'zlari tushib, ko'ngillari buzilib ketdi va ashoblaridan Abul-Osni shundoq kuyib yuborgiga izn so'radilar, ular ham bunga rozi bo'ldilar. Rasululloh solallohu alayhi va salom Abul-Osni kuyib yuborarkanlar, unga

Ислом Нури

Zaynabning yulini ochib kuyishini shartli kuylar. Shartga muvofiqlik u Zaynabning hijrat qilishiga yo'l ochib berdi. Rasululloh solallohu alayhi va salam Zayd ibn Horisa bilan bir analosini yulib, Batni Yajaj deban joyida kutib turishni, Zaynab etib kelgach, uni birga olib kelishlarini byurdilar. Ular forib, Zaynabni birga olib kelilar. Uning hijrat qismlari juda uzoq va olamli kechdi.

Asirlar ichida Suhayil ibn Amr ham bulib, u kuchli notiq odam edi. Umar dedi: «Yo Rasululloh, Suhayl ibn Amrning tishlarini ko'kib oling, tili osilib, ikkinchi sizga yaxshi gapirib yurmaydigan bulsin». Biroq, Rasululloh solallohu alayhi va salomning bu talabini rad etildilar, bunyod etilgan so'nggi paytlarda Ollohning azobiga ovoz beradigan kiluvchi musla (insonning kuloq-burun kabi a'zozini kesish) bulib ko'rdi.

Sa'd ibn Numon ismli sahobiy umra qilish uchun borganida Abu Sufyon uni ushlab qamab qo'ydi. Asirlar ichida bo'lib o'tgan Abu Sufyonning o'g'li Amrni Abu Sufyonga yuubardilar, u bin evaziga Sa'dni kuyib yubordilar.

Qur'on kuni jang xususida so'z yuritadi

Ushbu jang mavzusida «Anfol» surasi nozil bo'ldi. Bu sura - tabir joiz bylsa - hozirgi jang borasidagi ilohiy izoh (ko'rsatma) bulib, u oddada podshoh va qomondonlarning g'alabasidan keyin nutq kiladigan izoh va ko'rsatmalardan keskin farq qildi.

Allox taolo avvalo musulmonlarning o'zlarining e'tiborini jalb qilgan holda va o'zbekiston tomonidan yozib qo'yilgan alohida axloqiy qusurlarga jabr qilingan va bu juda katta miqdordagi o'z nafslarini juda kamolot bilan kutib olish va dillarini bu qusurlardan poklashishga chorladilar.

Shundan so'ng Olloh taolo Oziningning bu galabagidagi kuch-

Ислом Нури

quvvatlashini, musulmonlarga bo'lgan g'aybona maad va nusxalarini bayon qildi. Buni ularga o'z shijoatlari va jasoratlari bilan mag'lurlanib qolib, nafslarga manmanlik va kibru-havo tomir otasi uchun, shuningdek Ollohga tavakkul qilichlari, Unga va Uning rasuliga etoot qilishlari uchun aytib qo'yilgan.

So'ngra ularga Rasululloh solallohu alayhi va salomni bu mehmonni to'knashuvga olib kelgan yukaksak va g'arazlarni o'zaro munosabatda bo'lishdi, katta janjallarda galabaga sabab bo'lgan bulyuvchi sifat va ahloqlarga qaytish.

Shong mushrik va munofiq'larga, yahudlarga va urush asirlariga xitob kilib, ularaga xaqiqiy kilishlarga yulldaydigan etuk pand-nasihatlar qildi.

So'ngra ganimat-o'ljalor mavzusida musulmonlarga xitob kilib, ularga shubu masala bo'yicha asos va davom ettirish-koidalarni kuyib berdi.

So'ngra ularga islomiy da'vat shu bilan bo'shliqqa kirganidan keyin mehnat muhojirligini olib borish va tinchlikka nisbatan doimiy munosabatda bo'lish, tokiy musulmonlarning uyushmalarini johiliyat bilan olib borilishi kerak bo'lgan tursin, musulmonlar axloq-odob, o'lchov va yashashni istaganlar bilan bog'liq bo'lgan narsalar O'zining ahlini ozi tomonidan chaqirilgan fikrlar va asoslar bilan amaldagi ravishdagi tarbiylovchi din ekaniaga ishonuvchi yordam kilsin.

So'ngra islom davlatini boshqarilishidan uchbu davlat hududi ichida yashayotgandagi musulmonlar bilan unning tashkarisida yashovchi musulmonlar o'rtasidagi faqlarni tashkil kiluvchi bazi bandlarni o'zlariga bildirishdi.

Ислом Нури

Xijratning ikkinchi yilida Ramazon kunzasi farz kilindi, fitr zakoti farz kilindi, zakotning boshka nisob va ulchovlari o'zaro munosabatda bo'lishdi. Fitr zakotining farzandi va zakotning boshiga nishonlarini batafsil qilish bo'yicha kilinishi kambag'al va mehnat muhojirlari tomonidan olib borilgan ishlar, tirikchilik uylari yig'ilishi bilan bog'liq muammolarni ko'rib chiqish uchun olib borilayotgan sabablarga ko'ra aniqlandi.

Eng guzal voqea va ajoyib voqealaridan biri - ikkinchi hijriyning shavvolida musulmonlar hayotida birinchi bor bayram kilingan xayit bayrami bo'lib o'tdi. Bu bayram Badr g'azotida qo'zg'atilgan ulkan galaba ortidan kelganligi uning yana-da shukuhli bo'lishiga sabab bo'ldi. Oллоh taolo boshlariga g'alaba va azizlik tojini kiydirganidan keyin kelgan bu ulug' shaxsning bayrami bilan ajablanib ko'ring! Uylaridan chiqib borarganlar, baland ovozda takbir, tahlil va hamd aytish kerak, qalblari Oллоhga rag'bat bilan, uzi bergan ne'matlardan va ato etgan galabasidan sung unning imzosi va roziligiga intilish bilan to'lib-tosgan sharoitda yashashni xohlayapman. Oллоh taolo ularga mana shu holatlarni eslab, shunaqa marhamat qildi: **«Va sizlar erda (yangi, Makkada)ozchilik va nochor sodir bo'lgan vaziyatda, odamlar (ya'ni, Makka mushriklari) talab ketishlaridan qo'rqib turgan paytingizda sizlarga yo'q berib (yani, Madinaga ko'chirib) o'z yordamimiz bilan olib boriladigan kuch-quvvatni va shukrni olib borishni rejalashtirganingiz uchun!** (Anfol: 26).

Бадр va Uxud oraligida bulib utgan jangovor harakatlar

Badr ma'rakasi musulmonlar bilan mushriklar o'rtasida bo'lib o'qilgan birinchi kurolli to'nashuv edi. U musulmonlarga to'rt atrofdagi butun arablar shohid bo'gan uzil-kesil galabani keltirgan jang bo'lib qoldi. Ushbu jang natijalarini namoyish qilishdan undan tortib chiqadigan zarba egalari,

mushni musulmonlar, shunindek musulmonlarning izzati va g'alabasi ularining diniy va iqtisodiy nufuziga salbiy ta'sir ko'rsatadigan xavfda paydo bo'lgan yahudlar juda qattiq xafa bo'lib chiqishdi. Badrda musulmonlar g'alabaga erishganlaridan beri bu ikki gurux g'azab va adovat alangasida qo'zilar. Oллоh taolo aytganidek: **«Iymon keltirgan zotlarga eng qattiq adovat kiluvchi odamlarni jalb qilishadi va mushrik qilishgan kimsalar ekani ko'rasiz»**(Mida: 82). Madinada bu ikki guruhning sirdosti do'stlari bilan birgalikda bo'lib, o'zlarining izzatlarini saqlash uchun qilingan islomdan o'zga yil ko'rma, noiloj islomga kirgan Abdulloh ibn Ubay va uning ashoblari edi. Bu uchunchi guruhning olam-ochchigi ham birinchi ikkila guruxnikidan kam emadi.

Ulardan tashkari, turtinchi gurux ham bor edi. Ular Madina atroffiyasida ko'chib yuruvchi bahdaviylar edi. Ularni kufir va bundayon masalasi bilan qiziqiramiz, kasblarni qaroqchilik va talonchilik bilan bog'liqligi uchun musulmonlarning g'alabasidan bezovta qilish, halovatlarini yig'ishtirish, Madinada ularni talonchilik bilan kunni tomosha qilish uchun olib borilishi mumkin.

Demak, ma'lum buldiki, Badridagi g'alaba musulmonlarining shon-shavkat, izzat va karomatlariga qanchaliq sabab bo'lgan bulsa, boshka bir necha tomonlarning adovati va nafratiga ham shunchalik sabab bo'ldilar. Tabiiyki, har bir gurux uzini maqsadga eritishtiruvchi deb bilgan yulga ergasardi.

Madina va uning atrofida bo'lganlarni o'zlarini musulmon ko'rsatuvi, maxfiy fitna va tilbiriktiruvlar bilan shug'ullanish, yahudlardan bir tofasi esa adovatini e'lon qilish, g'azab va nafratini aniqlash uchun qilingan qiliq, Makka esakni xayratda qoldirish kerak, chunki men o'zimni qo'llab-quvvatlayman. yuborgan, ich-ichidan ana shu kun etib kelishini kutib

yarardi:

Ishonaman, biz uchun ham bir yorug 'kun kelib etar,
Unda g'anim oh-faryodi chor-atroffni tug'ib ketar.

(Darhaqiqat, tarixda Uxud g'azoti nomini olgan urushda Quraysh o'z niyatiga etdi va bu g'azot musulmonlarining shon-shavkat va jismoniy shaxslarga nisbatan ta'sir ko'rsatgan urushga murojaat qildi).

Musulmonlar ana shunaqa xatarlarni ijro etishi yulida juda katta ishlarni amalda olib borishadi, bunda Rasululloh solallohu alayhi va salomning ulkan boshliqlariga xos uy-joylarni qurish, yashash joyini hisobga olib yashashni boshlashi mumkin. Quyida ana shular haqiqatda muxmasar shakldada aytib o'tilgan otamiz:

Kudrdagi Banu Sulayim g'azoti

Badr jangidan song Nabiy solallohu alayhi va sallamga etib kelgan ilk xabar Banu Sulaym va Banu G'atafon qavatlarning Madinaga hujum kilish uchun kuchli tuplayotani haqiqatidagi xabar bwldilar. Nabiy solallohu alayhi va salomatlik bilan har qanday vaziyatda olib boriladi, ular o'zlarining uylarida yonib tashlanish uchun ikki yuz otlik bilan yulga chiqadilar va ulning Kudr deb ataladigan joyidagi manzillarga olib borishadi. Banu Sulayim vodiya 500 ta to'yani qo'llab-quvvatlanadigan o'zlari tumtaraqay ko'chib o'tishadi. Tuyalarni musulmonlar ulja sifatda qurga kiritdilar. Rasululloh solallohu alayhi va salom uning beshdan birini ajratiib o'tganlaridan keyin biron bir otlikka ikkitadan qilinib bulib berilardilar, Yorosh nomli bir qo'li ham qo'luga tushgan ekanlar, uni ozod qilib yubormaydilar.

Rasululloh sollallohu alayhi va salom ulningning diyorida uch kun turib,

ovoz Madinaga qayib ketishadi.

Ushbu g'azot Badrdan qaytganlardan etti kun kelin, 2 - hijriyning shavvol oyida ikki muhrramning o'rtasida bo'lib o'tdi. Rasululloh solallohu alayhi va salom uchbu g'azotga chiqib ketishlarda Madinaga Sibo ibn Urfutani xalifa qilib qo'llab-quvvatlanadi. Keyinzillar: Ibn Ummu Maktumni qo'llab-quvvatlaydi, ham deyishgan.

Rasululloh (sav) ga suiqasd tayyorlanishi

Mushriklar Badragi maglubiyat ta'sirida olam va g'azab alangasi yonishar, Makka Nabiy solallohu alayhi va salomga qarshi o'zlarini qo'zg'atishda yordam beradi. Shu orada ular ichidan ikkita eng zo'ri chiqib, o'z nazarlarida shu muxtilof va adovatlarning hammasi bu xorlik va xurliklarning bosh sababchilarini, ya'ni Nabiy sollallohu alayhi va salomni yig'ish uchun nazorat qilishdi.

Badr voqeasidan bir oz o'tib, Umayr ibn Vahb al-Jumahiy Safvon ibn Umayya bilan hijrda (yangi Ka'ba yonida) o'tirgan edi. Umayr Quraysh shaytonlaridan biri bo'lib, Rasululloh solallohu alayhi va salamga va assoblarga Makkadalik paxtalarda ko't ozorlar etkazgan. Uning O'g'li Vahb ibn Umayr Badr asirlari ichida edi. Ikkalasi Badrada xalok bo'lib, quduqqa tashlangan qishloqlar haqiqati suzlashib o'tirargan, Safvon: «Xudo haqi, uladan kesh yasashning qizigi qolmadi», dedi.

Umayr ham: «To'g'ri aytasan, xudo haqiqati, agar bo'ynimdagi to'lay olmaotgan qarzim bu'lmaganda ham menda kelin bola-chaqamning zoe bo'lib ketishidan qo'rqmayotganimda edi, xoziroq uchun Muhammadni o'ldirib kelar edim. Chunki, mening u erga borishga vaj bor, o'g'lim katta kulida asir », dedi.

Ислом Нури

Safvon ham temirni qizigida bosib qoldi: «Qarzing mening boynimga, o'zim to'layman. Bola-chaqang mening bola-chaqam bilan birga bo»ladi, o'zim umrbod ulaga qarab turaman », dedi.

Umayr: «UNDA buva, bu gap ikkimiz oramizda qolsin», dedi.

Safvon ham: «Kelishdik», dedi.

Shundan so'ng Umayr qilichini o'tkirlab, tigiga zahar so'rdi va Madinaga qarab yurishga o'tlandilar. Madinaga etib kelib, tuyassini masjid eshigi yoniga choktirayatganida bir necha musulmonlar bilan Badr kuni g'alaba haqida gaplashib turgan Umar ibn Xattobning ko'zi unga tushdi va: «Qaranglar, bu ko'ppak Ollohning dushmani Umayr-ku, u bu erga keldim» dedi. So'ng payg'ambar solallohu alayhi va salom huzurlariga kirib: «Yo Rasululloh, anovi it, Alloxning dushmani Umayr belida qilichi bilan kelibdi», dedi. Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Uni oldimga kiritinglar», dedilar. Shundan sung Umar uning qilichi tasmaidan mahkam tutganiga bir necha analiz yigitlarga: «Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlariga kirib, yondoshilarga o'tirganlar, mana bu iflosga hushyor bulinglar, chunki bunaqa ishingni olib kuring, chunki». Rasululloh sollallohu alayhi va sallam Umarni uning bo'yidagi qilichi tasmaidan mahkam tutib turishini kutib olishdi: «Universitet kuyib yuring ey Umar», dedilar, ovoz: «Beri kel ey Umayr», dedilar. Umayr yoqin kelib: «Xayrli tong», dedi. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Allox taolo bizni sening bu salomlashuvingdan yaxshilik salomlashuv bilan - jannat ahlinining salomi bylmish« Assalom »bilan mukarram qilingan ey Umayr», dedilar.

So'ng: «Nima maqsadda kelding, ey Umayr?», Deb so'radilar.

Ислом Нури

U: «Qullaringizda katta bo'lgan asir (o'glim) uchun keldim, ungacha yaxshi ko'ringlar», dedi.

«Unda nega bo'yingga qilich osib olding?», Dedilar.

«Qurib ketsin qilichi ham, bizni uning nima ham faydasi tegdi?!», dedi.

«To'g'risini ayt, nega kelding?», Dedilar.

«To'g'risi shu, boshka maqsadim yo'q», dedi.

«Yo'q, unday emas, Sen Safvon ibn Umayya bilan hijrda o'tirib, quduqqa jo'l qilingan qurayshiliklar haqida so'zlashib o'tirib: «Agar buynimda qorzim va bola-chaqam bmmasaydi, yordam Muhammadni o'ldirardim », deding. Shunda Safvon meni o'ldirishing evaziga sening qarzinni ham, bola-chaqangni ham o'z zimmasiga oldi. Lekin Alloxning Azi seni bu ishdan tuvuvchilar », dedilar.

Shunda Umayr: «Guvohlik beramanki, siz haqiqat Allohning Rasulisiz. Ey Rasululloh, biz sizning osmondan xabar keltirishingizga va sizga vahiy tushishiga ishonmas etik. Ammo, mana bu ishda men va Safvandan boshka juda kim bulmagandi. Ollohga qasamki, sizni sizga faqat Ollohning ozi ayon qilgan. Meni islomga xidoyat qilingan va shu erga etaklab kelgan Allohga hamd bulsin », dedi va shahodat kalimasini aytdi musulmon bo'ldi. Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Birodaringizga dinini urgatinglar, Qur'on o'qituvchilar, asirini eslatib o'tib yuboringlar», dedilar.

Safvon esa: «Xursand bylavinerlar, yoqinda Badrdagi hamma musibatning esdan chiqib ketish yuboradigan bir voqea haqida xabar berdi», der, o'tkirchilar Umayr haqida so'rab-surishtirdilar.

Yo'lovchilardan biri unga Umayrning islomga kirganini aytgan, qaytib

Ислом Нури

Umayr bilan gapirganmaslikka va unga nafi tegagigan biron ish uchun kurash urmaslikka qasam ichdi.

Umayr esa Makkaga qayib kelib, shu erda yashab, islomga da'vat qilishni boshlaydi. Uning qulida ko'chirish islomini qabul qildi.

Banu Qaynuqoaz g'azoti

Biz yukorida Rasululloh solallohu alayhi va salom yahudlar bilan tuzilgan shartnoma bandlarini oyib utgan edik. U zot ko'rib chiqilgan shartnomaga amal kilishga qat'iyon harakat kilib kelilar. Amalatda musulmonlar tarafidan uning biron harfifaga qarshi keladigandan keyin qanday ish bajarilishi kerak edi. Ammo, tarixlari oldov, xiynat va ahdni buzish bilan tugallangan katta yoshdagi tabiyki, o'zlarining boshqa qadimiy tabiyatlariga zarracha xilof qilingan vaziyatda musulmonlar saflari orasida bekarorlik va notinchlik keltirib chiqaradigan ishlarni olib borishdi va ularni qo'llab-quvvatladilar. Kuyida ulardan ayrim namunalar keltiramiz.

Sudiudlarning firib-nayiranglaridan bir shingil

Ibn Ishaq aytdi: Yoshi bir joyga olib borilgan mubsafid yaxudiy Shos ibn Qays kufri kuchli, musulmonlarga nisbatan nafrat baland va xasadi qatiq odam edi. Bir kuni u avslik va xazrajlik bir necha soatlarni saqlashning bir davradagi gaplashib o'tirganini ko'rdi, yashashni va inoqliklarni, Islomni o'stirishda johiliyat davri oldida olib borilgan baribir eskisi adovatlarni unutib yubormoqni xohlagan odamni o'zingga qaytarib beradi?! Yo'q, ular ittifoq bulishsa, bu diyorada bizni urin qo'lmaydi », dedi. So'nggi yondagi bir yahudiy yigitga: «Bor, ular yoniga olib o'tir va gapni Buyos kuni va undan oldin bulib o'tib ketgan voqealarga bur, shu kuni ular aytgan she'rlardan ajrablarni o'qib ber», dedi. Yigit u aytganidek qildi va kavmni

Ислом Нури

boshqa kungi haqiqatdagi gap-so'zlarga tortib qo'ydi. Shunda ular o'zlarining ishiga qo'shilishidagi qahramonliklarni va jasoratlarni haqiqatda so'zlab, maqtashga va bir-birlarini pastiga olib kirishga ketganlarni o'zlarini ham sezmay qolishadi. Oxir-oqibat ikkala qavatda bajarilishi kerak bo'lgan ikki kishi bir-biri bilan gaplashib bahslashib, o'zaro ikkilantiruvchiga: «Istasang, va boshqa voqeani yangi takrorlaymiz!» deb yurdi. Bu esa ulalar oragidagi tarixiy ichki urushlar etini yana qayta yoqishga chaqiriq ma'nosini anglatardi. Harakat ikki guruh g'azab otiga minib: «Bo'ldi, shunday qilganimiz bulsin! Zohirada yaratamiz! Qurollaning, kurollaning!» deyishib, aytilgan joyga qarab otlana boshladilar. Bu esa ulalar oragidagi tarixiy ichki urushlar etini yana qayta yoqishga chaqiriq ma'nosini anglatardi. Harakat ikki guruh g'azab otiga minib: «Bo'ldi, shunday qilganimiz bulsin! Zohirada yaratamiz! Qurollaning, kurollaning!» deyishib, aytilgan joyga qarab otlana boshladilar. Bu esa ulalar oragidagi tarixiy ichki urushlar etini yana qayta yoqishga chaqiriq ma'nosini anglatardi. Harakat ikki guruh g'azab otiga minib: «Bo'ldi, shunday qilganimiz bulsin! Zohirada yaratamiz! Qurollaning, kurollaning!» deyishib, aytilgan joyga qarab otlana boshladilar.

Rasululloh solallohu alayhi va salamga bu voqeaning xabari etchch, muxbirlardan ajratilgan jamoat tashkilotlari hamroligida katta yangi yig'ilish bilan shug'ullanishadi. To'ppanib o'qigan joyiga etib borganch: «Ey musulmonlar jamoasi! Oллоhdan qurqsangiz bylmaydimi?! Men hali orangizda bo'la turib sizlar johiliyat chaqiriqlarga chorlaysizmi?! Allox sizlarni Islomga xidoyatlab qo'yilganidan va u bilan sizlarni mukarram qilgandan, u sabab sizdan barcha johiliyat ishlarini uzib tashlaganingizdan, u sabab sizlarni kufrdan kutkarib, dilingizni bir-biriga oshno qilganingizdan keyin-a?!», dedil.

Ислон Нури

Shundagina kavm o'zlariga kelilar, o'zlarining shaytonning to'riga ilashib qolganliklarini va dushman makragani olib kolganliklarini anglab etildilar, yig'lab, ikkila qodirila a'zolari kuchoshlashib, bir-birlaridan kechirim so'radilar. So'ngra Rasululloh solallohu alayhi va salom bilan birlashgan o'rtalarga qaytsilar. Shunday kilib, Alloxning dushmani bulib yahudiy Shos ibn Qaynsing makr olovini Ollohning O'zi ochdi.

Bu voqea yahudlarning musulmonlar orinda fitna va notinchliklarni keltirib chikarish va islom da'vati yuliga tuviqlari paydo kilish uchun tinmay kilayotgon harakatlarga birgina misol edi. Bu yulda ular turli xil rejalar ostida ish olib borishi. Shunday qilib zayfrog kishilarning qalblariga shakshubha urug'ini tashkillashtirishda ishtirok etadi, mish-mishlar tarqatishar, ertalab ularning e'tiborini jalb qilish uchun kechaga xizmat qilish juda qiyin, shuning uchun ishlab chiqaruvchilarni olib kelinglar, chunki ular o'zlarini juda yaxshi ko'rishadi ertayu kech qarzini kistashar, agar o'zlari biror mo'mindan qarzdor bo'lishsa, tumanni ket ketar, uni tugatishdan buyin tovlashar va: «Bu qarzni ota-bobongning dinida ekanda olib borilgan, sen u dindan qaytganing, endi sen bizni bizni.

Ular Rasululloh solallohu alayhi va salom bilan bog'liq bo'lgan joylarda tuzilgan ahdnomani nazar-pisand qilmasin, to Badr zangigacha musulmonlar bilan ana shunday muomala qilib kelishdi, Rasululloh solallohu alayhi va salom va ashoblari o'zlarini olib ketishni xohladilar, chunki ular o'zlarini qo'llab-quvvatlaydilar. sabr kilib kelishardi.

Banu Qaynuqoahdni buzadi

Allox taolo Badrda mo'minlarga ulkan nusxa berganini, shu kabi katta yoshdagi izzat va shon-shavkatni amalga oshirishni rejalashtirganlar bilan birga olib boradigan odamni yashash joyida ushlab turadigan odamni

ushlab turishi mumkin.

Ular ichida adovati eng kuchliligi va yomoni konkretligi, Ka'b ibn Ashraf edi, - u haqiqatda kimrox aloxida tuxitalamiz - uchchala yahud tofasi ichida eng yomoni esa Banu Qaynuqo yahudlari bo'lib, ular Madina ichkarida yashayapsizlar, chunki va turli idishlarni yasash bilan bog'lashgan, ana shu xunarleri boy katta bo'lgan har bir odam janob kurol-yorog'larga egan edi. Ularning 700 kishilik jangga yaroqli kishilari bo'lib, Madina ijodining eng kuchlilari edilar. Musulmonlar bilan o'rtalaridagi ahdnomani birinchi bo'lib buzilganlar ham mana shular bo'lishdi.

Oллоh taolo Badrda musulmonlarga g'alaba ato etgach, ularning tug'yoni yangi-da zurayib, jamoat va fitnalari kuchayib ketdi, g'alayon va tartibsizlikni keltirib chiqaradigan qarama-qarshiliklar keng tushdi, musulmonlarning ustidan qulish va masxara qilishlari avjiga chiqdi. Ularning bozoriga kirgan har bir musulmon biror ozorga uchramay chiqib ketmaydigan bulib qoldi, xayotiy musulmonlarning ayollariga ham tojovuz kilishga ota boshladilar.

Ularni ishlarini kuchayib, tajovuzlarni zurayib ketgach, Rasululloh solallohu alayhi va salom jamoatlarini yigit, pand-nasihatchi qildirar, insof va tug'rilikka chakiradiganlar bilan ishlashdan tojovuz kilishingni o'qib chiqinglar, ko'chib o'tishda davom eting

Abu Dovud va boshqalar Ibn Abbos roziyallohu anhumadan shunday rivoyat kiladilar: «Rasululloh solallohu alayhi va salam Badrda Quraysh ustidan g'alabaga erishib, Madinaga qaytib kelgan odamlarni o'zing bilan uyida yashayapman. qilib qolinglar », dedilar. Shunda ular: «Ey Muhammad! Sen Qurayshning jang qilni bilmaygan ukuvsiz, g'urur kishilarini o'ldirganing bilan ko'p mag'rurlanma! Mana, biz bilan urushib

Ислом Нури

ko'rsang, haqiqiy jang qanday bulishini bilib olasan! Hali sen bizga uxshaganlar bilan to'qnashib ko'rganing », deb javob berishdi. Shundan svng Allox taolo ushbu oyatlarni nozil qildi: « (Ey Muxammad sollallohu alayhi va sallam), **kufr yulini tutgan kimsalarga aytish:» Shak-shubhasiz**(bu dunyoda) **mag'lub bo'lasizlar va** (oxiratda) **jahannamda tuplanjaksiz. Naqadar yomon yo'q u!** » (Ey yahudiyilar), **sizlar uchun o'zaro Oллоh yoshida jang qilingan, ikkinchisi kofir bukilgan ikki gurux orasidagi tuqnashuvda ibratli voqea sodir bo'lgan edi. Ular** (musulmonlar) **o'z ko'zlari bilan** (kofirlarninging) **ikki teng ko'p ekani ko'rilib turadi edilar. Allox esa azi istagan kishilarni g'olib qilish bilan bog'liq kuch-quvvatlardi. Albatta bu voqeada fikr egalari uchun ibrat bordir** » (Oli Imron: 12, 13)».

Banu Qaynuqo'ning ushbu javobidan ochiq-oydin urush e'lon kilish ma'nosini kurib turadi. Lekin, Nabiy solallohu alayhi va salom g'azablini ichga ettilar, musulmonlar ham sabr kilishda davom etiladilar.

Banu Qaynuqoahududlarining esa tobora surbetliklarini kuchayib bordi, ular Madinada notinchlik va bekarorlik chikarishda davom etishi va bu bilan o'zlariga qarashlari cho'zilib ketgani, oxirgi o'qituvchi o'zlari uchun hayot darvozalarini yoqib qo'ydi.

Ibn Xishom Abu Avndan rivoyat qiladi: «Bir arab ayoli Banu Qaynuqo'da bozorda molini sotish, bir zargar oldiga keltirish kerak. Undan yuzini ochishini talab qilila boshladilar, u ko'nmadilar. Shunda zargar uning oziga bildirmasdan kiyimining etagini orqasiga bog'lab qo'ydi. Ayol o'ridan turg'och, unining avrati ochilib qoldi. Ular bunyod xoxolab kula boshladilar. Shunda ayol yordam surab qichqirgan edi, musulmonlardan biri haligi yahudiy zargarga tashlanib, uni o'ldirdi. Hamma musulmonga hujum qilib, uni o'ldirdi. Shundan sung musulmon kishining ahli-oilasi

yahudlarga qarshi musulmonlardan yordam so'rab, farovon o'tibdi. Shou bilan musulmonlar va Banu Qaynuqo'da o'rstida yomonlik (urush) kelib chiqdi ».

Banu Qaynuqo'ning kamol kilinishi, taslim bulishi va surgun kilinishi

Shu voqeadan keyin Rasululloh solallohu alayhi va salamning ham sabr kosalari tuldi. Madinaga Abu Luboba ibn Abdulmunzirni xalifa kilib qo'llab-quvvatlanadi va Banu Qaynuqo'ga bosh lashkarni tortib oladi, kuchin bayrog'ini Xza ibn Abdulmuttalibga beradi. Qushinni ko'rgan Banu Qaynuqo'z o'z qal'alariga kirib himoyalanihd. Musulmonlar ularning qal'alarini qat'iyat bilan qamalib turdilar. Bu voqea 2 - hijriyning shavvol oyi o'rtasida, shanba kuni bulibdi va kamolga qadar zul-xaydaning boshlariga 15 kun davom etadi. Allox taolo ularning dillariga qurqov soldi - zotan U bir kavmni rasvo va xor qilni istasa, ularning kalbiga qurqib solib qo'ydi - va ul Rasululloh solallohu alayhi va salam ularning jonlari, mollari, oyililarni o'zlari aytganidek. Rasululloh solallohu alayhi va salam ularni bog'lab qo'yishga qarshi ko'rsatmalar.

Ana shu Shunda Abdulloh ibn Ubay ibn Salulning munofiqligi ochiq ko'rinmaydi. U zur berib Rasululloh solallohu alayhi va salamdan ularni afv kilishni talab kilib: «Ey Muhammad, mening do'stlaringa yaxshilik kil», deyishadi. Chunki, Banu Qaynuqoaz Xazrajning ittifoqchisi sanalardi. Rasululloh solallohu alayhi va salomning so'ziga parvo qilmagan edilar, u yangi so'zlarni qaytarib berishdi, u zot esa yuzlarini o'girib oldilar. Shunda u Rasululloh solallohu alayhi va salomning sovutlari yoqasidan tortib oldi. «Kuyib yubor!», Dedilar Rasululloh solallohu alayhi va sallam, u zotning yuzlari g'azabdan qizarib ketgan edi, svngra yana: «Kuyib yubor, deyarman, bosharang qursin!», Dedilar. Lekin, munofiq surbetlarcha yopishib olib: «Yo'q, Xudo haqi, mening do'stlaringa - 300 sovg'ani, 400

Ислом Нури

sovutsiz odamga – qo'lingizni qilmaguningizcha qo'yib yubormayman, ular meni qizilu-ko'radan (ya'ni dushmanlardan) ximoya kilib kelishgan, sen ularni bir kunda kirib tashlamoqchimisan?! Men, Xudo haqiqati, bu ish yomon o'qibataga olib kelishidan qurkaman », dedi.

Rasululloh solallohu alayhi va salam musulmonliginiga qarshi kurashga hali bir oy ham byulmagan bu munofiqqa olib boriladigan muomala qildirilar va uning xurmatidan o'tirganlarni kondan kechiradilar, biroq ularni Madinadan chiqib ketishadi va o'zingizni yaxshi ko'rasizlar. Shunday kilib Banu Qaynuqo'ha yahudlari Madinadan Shomning Azruot degan joyga qarab bosh olib ketilar va juda qanchaga o'tmay ko'plari ulib yurib bo'lib ketishadi.

Rasululloh solallohu alayhi va salam ulanishning mollarini olib qolishadi. Ular ichidan uchta kamon, ikkita sovut, uchta qilich va uchta do'sti olilar va o'ljalarni beshga taqsimladilar. Ÿljalarni yigishga Muxammad ibn Maslama bosh-qo'sh bo'ldi.

Saviq g'azoti

Safvon ibn Umayya, yahudlar va munofiklar o'zlarining tilbiriktiruv va harbiy amaliyotlarini bilan mashgul bulib turarishgan, Abu Sufyon ham tek o'tirgan. U kavmining obro-e'lonini saqlab qo'yishi va kuch-quvvatini ko'rsatishi kerakligi uchun zarari kamrog'i va hayoti ko'zga ko'rinarliroq bir ish qilish haqiqati rejada tuzib qo'yilgan va uni tezroq bajarilishi kerak bo'lganda kuzatilgan. Qo'laversa, u to Muxammad Muhammad solallohu alayhi va salamga qarshi janubiy kilmagunicha boshiga janob tufayli suv tekkizmaslik (yani, ayollarga yoqilishmaslikni) nazr qilgandilar.

Kasaming ustidan chiqish maqsadida u 200 ta otliq bilan yulga otlandi va Madinadan bir bor chamasi beriidagi Sayb deb ataladigan tog' yonbag'riga

Ислом Нури

kelib tushdi. Biroq, Madinaga ochikdan-ochik hujum kilishga yuragi dov bermaydi, qaroqchilardek yordam tutdi. Tun korongusida bildirmasidan Madina chetidagi majburiyatlarni orab Xuyay ibn Ahtobnikiga xizmat qiladi, eshik qoqdi. Biroq, Xuyay qurqib eshikni ochadi. Shundan sud u Banu Nazir sayyidi va ulaningning boshqa paxtadagi xazinaboni Sallom ibn Maykkamnikiga bordi. Sallom uni uyiga olib kirib, mehmon qildi, sharobga to'ydirdi, bulyotgan voqea-hodisalarni birma-bir suzlab berdi. Shundan sud Abu Sufyon tongga qo'lmay sheriklari yoniga etib, ulardan bir guruxini bosqin uchun yubordilar. Ular Madina chetidagi Urayz deb nomlangan majburiyatni bajarib, undagi bir qancha xurmolni kesib, o'tib yuribdi, o'sha joyda olib borilgan bir analosini va uning dehqonchilikdagi sherini o'ldirib ketibdi, sungra qo'shilishlari Makkaga qarab qolibdi.

Rasululloh solallohu alayhi va salamga binoning xabari etib kelgan, tezkorlik bilan Abu Sufyonning jamoasi ishtirokidan quvib chiqadiganlar. Biroq, ular katta tezlik bilan ko'chib o'tilgan, yuklarni engillatish maqsadida yoshlarda bulib tashlangan tolib va boshka ozuqalarni yig'lash uchun tashlab ketilgan edi. Shu boys ular ko'chib kutishishga muvaffaqiyatga erishdi. Rasululloh sollallohu alayhi va salom Qarqaratul-Kudr degandan yo'qolib, shu erdan orqaligiga qaytilishadi. Musulmonlar kofirlari tashlab ketgan to'lqonlarni olib ketdilar, shuning uchun bu jang Saviq (to'lqon) yangi nomini oldilar. Bu voqea Badr jangidan ikki oy kelin, 2 - hijroning Zul-hijja oyida bo'lib o'tdi. Mazkur g'azotda Madinaga Abu Luboba ibn Abdulmunzirni xalifa kilib ketdilar.

Zu Amr g'azoti

Bu Uhud jangidan oldin Rasululloh solallohu alayhi va salom ummondanliklarini ostida bulib utgan eng katta yurish bulib, 3 - hijroning muharriri oyida byldi.

Bu jangning amalga oshirilgan shu byldiki, Rasululloh solallohu alayhi va salomga Banu Sa'laba va Muhorib qatlamlari katta kuchni jalb qilish va Madina atroffiyalariga hayotni olib boruvchi ekologligi haqida xabar berishdi. Shundan sung Rasululloh solallohu alayhi va salom musulmonlarni jangga safarbar qilib, otlig va piyoda bulib 450 janjil bilan yulga otlandilar, Madinaga Usmon ibn Affonni xalifa qilib qo'llab-quvvatladilar.

Yo'lda Banu Sa'laba tabilasiligi Jubor ismi bir kishining qurilishi tushirib, Rasululloh solallohu alayhi va salom bo'lishiga sabab bo'ldi. Rasululloh solallohu alayhi va salom uni Islomga da'vat kilgandilar, u musulmon byldi. Shundan svng uni Bilolga qushib kuyilar, u musulmonlarni dushmani eriga bolib bordi.

Dushmanlar Madina kuchining kelayotgan xabarini eshiting, kop tog'larning tepalariga tirkirab ketishadi. Rasululloh solallohu alayhi va salom kuchinlari bilan olib borilayotgan vaziyatni buzish «Zu Amr» deb nomlangan joyga olib kelish, juda katta musulmonlarning kuch-qudratini qabul qilish va ufurib yurganlarga yordam berib yuboring - deb o'yladim. .